

Verstild verleden (15)

door H.A. Hachmer

Dit jaar sluiten we de rubriek Verstild Verleden af met een markante Stadsmolen, molen DE NOORDSTAR aan de Noorderbinnensingel. Volgend jaar trekken we weer de provincie in.

DE NOORDSTAR was een buitenbeentje. Het onderstuk was deels van steen en deels van hout. De stellingschoren liepen anders dan gebruikelijk, recht naar beneden en de molen was in tegenstelling tot vele Groningse collega's een forse breedgeschouderde heer.

DE NOORDSTAR werd in 1784 gebouwd ter opvolging van een standerdmolen. De laatste eigenaar van de standerdmolen was Fedde Jochems. Hij verkocht de molen in 1783. Helaas wordt uit de voor deze rubriek geraadpleegde gegevens van B. van der Veen Cnz. niet duidelijk wie opdracht gaf voor de bouw van de nieuwe molen. Weet u het, laat het ons dan weten.

Volgens een in 1828 geschreven Schoolmeesterrapport was DE NOORDSTAR uitgerust met drie paar maalstenen. In 1852, als de erfgenamen van Petrus Johannus Bus hun aandeel in de molen verkopen, is er sprake van een koren-pel-en kruit! molen. DE NOORDSTAR was gedurende de gehele 19e eeuw eigendom van een tweemanschap. In 1828 waren dit Pieter Heijes en J. Dooijes. In 1834 verkocht Pieter Heijes zijn deel aan Petrus Johannus Bus. Het was overigens niet ongebruikelijk dat grotere molens meerdere eigenaren kenden. We kunnen een eigenaar dan beter zien als aandeelhouder in een onderneming dan als molenaar. In feite deden de knechten het werk.

Op 4 juli 1894 sloeg het noodlot toe. De molen werd door de bliksem getroffen, maar de brand werd door drie brandspuiten met succes bestreden. Tien jaar later wist de Rode Haan toch victorie te kraaien. Op 17 februari 1904 brandde de molen tot de grond toe af. De molen werd door de eigenaren, de erfgenamen van weduwe J. Dooijes, niet meer opgebouwd. De as van de molen is nog verkocht naar Drente en waarschijnlijk in Noord- of Zuid Barge terecht gekomen. De Stad was door deze brand weer een molen armer. Later werd op de locatie van de molen een watertoren gebouwd.

Reactie op Verstild Verleden 14

De heer S. van der Wal uit Heerlen wees ons er op dat in het in 1981 verschenen Groninger Molenboek, op pagina 76 wordt beweerd dat het

restant, dat ten onrechte DE VERFMOLEN wordt genoemd, van molen DE MEEUW VAN BUS zou zijn. Hij vroeg zich na het lezen van Verstild Verleden (14) in twijfel af of het nu nog bestaande restant van koren-molen DE HELPMAN is of van DE MEEUW.

Welnu, het restant staat aan de Helpermolenstraat en is van de HELPERMOLEN. DE MEEUW stond aan het einde van de Helperwestsingel.

Waarschijnlijk heeft men bij het samenstellen van het Groninger Molenboek de fiches 561a, bijlage van beschrijving HELPERMOLEN en 562-563 beschrijving DE MEEUW uit het archief van B. van der Veen Cnz. verwisseld.

Wij blijven overigens alert op eventuele onnauwkeurigheden in het archief van B. van der Veen Cnz. De heer W.O. Bakker uit Harkstede, waar een kopie van het archief berust, heeft al heel wat aanvullingen en verbeteringen toegevoegd.

*Molen De
Noordstar
omstreeks de
eeuwwisseling.*

*(Collectie
Gemeentearchief
Groningen).*

